

LUNDS
UNIVERSITET

Det första demokratiska valet efter konflikt och dess
betydelse för fortsatt fred

En fallstudie av valen i Sierra Leone och Elfenbenskusten

Andrea Hambræus
Alice Uhlin

Abstract

När och hur man ska hålla det första demokratiska valet i ett land som har präglats av konflikt är en tudelad diskussion. Syftet med uppsatsen är att undersöka vilken betydelse utformandet av det första postkonfliktuella valet i ett land har för fortsatt fred. Genom en fallstudie undersöker studien fredsbyggandeprocesserna i Sierra Leone och Elfenbenskusten, med mål att hitta en förklaring till de skilda resultaten efter de första demokratiska valen. De två länderna har under de senaste två decennierna genomlidit varsitt inbördeskrig och etniska konflikter. Fredsbyggandeprocessen i Sierra Leone resulterade i ett lyckat första val, och är idag ett land som står på stabila demokratiska institutioner med fria och rättvisa val. Elfenbenskusten har under 2000-talet genomgått två inbördeskrig, det andra direkt efter det som skulle bli det första demokratiska valet. Utifrån tre operationella indikatorer, hämtade ur Roland Paris teori Institutionalization Before Liberalization (IBL), har fredsbyggandeprocesserna som ledde fram till de första valen analyserats. Undersökningen resulterar i ett flertal möjliga förklaringar till valens olika utfall. Dessa grundar sig i vad man valde att prioritera under fredsbyggandeprocessen.

Nyckelord: Elfenbenskusten, Institutionalization before Liberalization, Inbördeskrig, Sierra Leone, Fredsbyggande, Fredsbyggandeprocess, Demokratisering, Demokratiseringsprocess, Val

Antal ord: 7275

Innehållsförteckning

1 Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställning.....	6
1.2 Definitioner.....	6
1.3 Disposition.....	7
2 Konflikternas ursprung	8
2.1 Sierra Leone.....	8
2.2 Elfenbenskusten.....	9
3 Från krig till demokrati	11
3.1 Den teoretiska debatten.....	11
3.2 “Institutionalization Before Liberalization”.....	12
3.3 Analysram och teoretiska avgränsningar.....	13
3.3.1 Operationella indikatorer.....	14
4 Metod och material	16
4.1 Komparativ fallstudie.....	16
4.2 Val av fall.....	16
4.3 Material.....	17
5 Fallstudie	18
5.1 Valsystem som gynnar modererande krafter.....	18
5.1.1 Sierra Leone.....	18
5.1.2 Elfenbenskusten.....	19
5.2 Främjande av goda civilsamhällesorganisationer.....	20
5.2.1 Sierra Leone.....	20
5.2.2 Elfenbenskusten.....	21

5.3 (Åter)uppbyggande av välfungerande institutioner.....	22
5.3.1 Sierra Leone.....	22
5.3.2 Elfenbenskusten.....	23
6 Diskussion: fallstudie.....	24
7 Avslutning.....	27
7.1 Resultat.....	28
7.2 Avslutande diskussion.....	29
Referensförteckning	30

1 Inledning

Den mängd studier som fokuserar på dilemmat med våld i samband med val i postkonfliktuella länder är förhållandevis liten (Höglund, 2004, s. 86). Tänkvärt är följaktligen om bristen på forskning i området kan tänkas stå som förklaring till den mängd exempel på när de första postkonfliktuella valen har infallit under omständigheter där partier ännu inte har de-mobiliserats eller rustats ned. Merparten av dessa val har genomsyrats av våld och resulterat i bristfälliga utfall (Jarstad, 2008, s. 25). En tänkbar orsak till detta är att den politiska mobiliseringen ofta är i enlighet med konfliktlinjen i länder som har präglats av långvariga konflikter. I och med att politisk konkurrens är en nödvändig förutsättning för demokratiska val, finns det risk för att konkurrensen leder till möjligheter att organisera våld och på så sätt trappa upp konflikten (Höglund, 2004, s. 85). Svårigheterna med att etablera en säker miljö som främjar fria och demokratiska val i länder vars historia har präglats av konflikter är därför svår (Höglund, 2004, s. 86).

De senaste valen i Irak och Afghanistan väckte liv i den akademiska debatten, som förvisso är markant splittrad (Höglund, 2004, s. 86; Paris, 2004, s. 45). Somliga studier visar på att demokratisering förbättrar den inhemska freden, andra pekar istället på att demokratisering post-konflikt gör motsatsen (Paris, 2004, s. 45; Jarstad, 2008, s. 29). Det går att finna exempel på bäggedera. Två fredsbyggande- och demokratiseringsprocesser som kan visualisera stridigheterna i debatten är de som ägde rum i Sierra Leone respektive Elfenbenskusten. Fredsbyggandeprocessen i Sierra Leone anses lyckad med ett väl genomfört första demokratiskt val efter inbördeskrigets slut. Fredsoperationen resulterade här i en hållbar fred (UNAMSIL, 2005c). I Elfenbenskusten, däremot, ledde fredsbyggandeprocessen till fortsatta stridigheter, både under och efter de fredsbyggande operationerna (WPF u.å.). Det råder någon sorts konsensus om att situationen där val äger rum bör vara gynnsam för demokratiska krafter, men hur och när en sådan situation infinner sig råder det mindre konsensus. Hur stor betydelse har egentligen postkonfliktuella val för fortsatt fred? När är det rätt tillfälle att hålla val? Är valens betydelse det mest väsentliga för fortsatt fred, eller väger något annat tyngre?

1.1 Syfte och frågeställning

Att val post-konflikt står inför många utmaningar är konstaterat. Att val kan ligga till grund för utveckling av politiska partier, statlig stabilitet och vara central för försoningsprocessen mellan tidigare konflikterande parter likaså (Reilly, 2017, s. 16). Syftet med uppsatsen är följaktligen att undersöka vilken betydelse utformandet av det första postkonfliktuella valet i ett land har för fortsatt fred. Detta ämnas undersökas i två fallstudier där utfallen av fredsprocesser blev olika lyckade; fredsbyggandeprocesserna i Sierra Leone respektive Elfenbenskusten. Som analysram står delar av Roland Paris teori; “Institutionalization Before Liberalization” (IBL). Genom att jämföra resultaten av fredsbyggandeprocesserna i de två fallen ämnar studien lägga en grund för vidare forskning om betydelsen av hur det första valet post-konflikt bör utformas – och på så vis bidra till den inomvetenskapliga relevansen. Frågeställningen lyder:

Hur kan de skilda resultaten av de första valen efter fredsbyggandeprocesserna i Sierra Leone respektive Elfenbenskusten förklaras?

1.2 Definitioner

I studien kommer kommer *fredsprocess* samt *postkonfliktuell* alternativt *post-konflikt* att användas upprepade gånger – tre begrepp som kan kräva förtydligande. Fredsprocess likställs i undersökningen med demokratiseringsprocess. Detta beror på att begreppen används synonymt inom den liberala fredsteorin; fredsprocess och demokratisering går sålunda hand i hand. Fortsättningsvis används begreppet postkonfliktuell och post-konflikt synonymt med engelskans *post-conflictual* respektive *post-conflict* i brist på passande motsvarighet i det svenska språket.

1.3 Disposition

För att svara på frågeställningen följer inledningsvis en kortfattad redogörelse för konflikterna i Sierra Leone och Elfenbenskusten, med syfte att bidra som bakgrund till fredsbyggandeprocesserna i de två länderna. Därefter presenteras teoridelen “Från krig till demokrati”. Här ges en förhistoria av den teoretiska debatten som ska bidra med ökad förståelse. En redogörelse för de relevanta momenten i teorin presenteras. I denna del introduceras även studiens analysram och de teoretiska avgränsningar och operationella indikatorer som ligger till grund för analysen. I påföljande del introduceras metoden och motivering av val av fall och material. Nästkommande avsnitt är fallstudien, här framförs det empiriska materialet i enlighet med analysramen i sex stycken nedslag. Empirin diskuteras sedan i diskussionen under rubriken “Diskussion: fallstudie”, då en diskussion som sammanställer empirin från nedslagen är nödvändig. I den sista delen uppvisas studiens resultat.

2 Konflikternas ursprung

2.1 Sierra Leone

Inbördeskriget i Sierra Leone startade i mars år 1991 när soldater från Revolutionary United Front (RUF) inledde upplopp med mål att störta regeringen. Konflikten som följde hade ett flertal orsaker. Den främsta av dessa var en historia av stridigheter mellan etniska grupper samt och uppdelning av landet mellan syd och väst (UCDP 2019a). Även det faktum att auktoriteter bröt mot de mänskliga rättigheterna och utförde "grova handlingar" mot civilbefolkningen var av betydelse – de kunde exempelvis hugga av händer som straff för olydnad. Ovanpå allt detta rådde det en icke-fungerande och olaglig diamanthandel. RUF använde pengar från denna handel för att finansiera sina stridigheter och köpa ammunition och vapen. Därtill använde RUF sig av barnsoldater. Detta förvärrade de rådande konflikterna och därmed hela händelseförloppet.

De två stridande parterna under inbördeskriget var på ena sidan tre gerillarörelserna RUF, Armed Forces Revolutionary Council (AFRC) samt West Side Boys. RUF grundades som en rebellgrupp mot den sierra leanska regimen och AFRC bestod av tidigare soldater vid Sierra Leones armé, som även de var missnöjda med regimen. West Side Boys var en mindre politisk fraktion av AFRC som var aktiva under den senare delen av kriget. Under hela händelseförloppet var det framförallt RUF som genomförde attacker och fortsatte stridigheterna. På den andra sidan fann man regeringsstyrkor samt utländska legosoldater, militära trupper från Storbritannien och styrkor från Economic Community of West African States Monitoring Group (ECOMOG) med stöd från Nigeria (UNAMSIL 2005a).

Med hjälp av the Economic Community of West African States (ECOWAS) gjorde Sierra Leones militär ett försök att försvara den sierra leanska regeringen, men inom det följande året skedde en helomvändning; samma militär valde istället att störta regeringen. Trots att Sierra Leone nu ansågs militärstyrt fortsatte RUF med sina attacker. ECOWAS började därför arbeta med flera lokala aktörer för att försöka förhandla fram en förlikning

med mål att återskapa civilas möjlighet till påverkan. Vintern 1996 höll man ett presidentval, där vinnaren blev Alhaji Dr. Ahmed Tejan Kabbah. Militären valde då att avstå sin egen makt för Kabbah, men RUF varken deltog i valet eller valde att erkänna resultatet. Detta resulterade i fortsatta stridigheter. Kriget och attackerna fortsatte fram till år 2000, då Förenta Nationerna (FN) etablerade United Nations Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) för att påbörja en fredsbyggande process (UNAMSIL 2005a). Man beräknar att ungefär 20,000 människor omkom under konflikten. Inbördeskriget räknas idag till ett av de mest våldsamma under 1900-talet (UCDP 2019a).

2.2 Elfenbenskusten

Det första ivorianska inbördeskriget i Elfenbenskusten startade år 1993, när den dåvarande presidenten Félix Huophouët-Boigny dog efter 33 års styre. Som den första och enda presidenten sedan Elfenbenskusten blev självständigt tvingades man nu ta tag i en demokratisk process, eftersom det politiska systemet i landet var starkt kopplat till Huophouët-Boignys politik. Redan innan presidentens död rådde det etniska spänningar i landet: det muslimska nord vars huvudsakliga invånare hade rötter i Burkina Faso, och den sydliga delen som hade kristet ursprung (UCDP, 2019b).

Huophouët-Boignys presidentskap hade skapat en slags försoning mellan dessa grupper. Efter hans död steg denna konflikt upp till ytan igen i samband med samtal om rösträtt. Man började här tala om termen *ivoirity*, som från början användes för att utmärka den gemensamma kulturella identiteten hos alla ivorianer, men som kom att användas av nationalisterna och xenofobiska politiker och medier. Man menade att endast den sydöstra delen av landet var "äkta" ivorianer och att den del av befolkningen som bodde i norra delen var invandrare och därför inte en del av den ivorianska kulturella identiteten. Det som tillslut blev katalysatorn för inbördeskriget var beslutet om att presidentkandidaten inför valet år 2000 var tvungen att vara född i Elfenbenskusten, vilket uteslöt flera kandidater från den norra delen av landet. Landet delades upp i ett rebellstyrt nord och ett regimstyrt syd, där de främsta rebellgrupperna var The Popular Movement of the Ivory Coast of the Great West (MPIGO)

och The Movement for Justice and Peace (MJP). Denna uppdelning råder än idag (Modomu, 2018).

Kriget startade i september 2002 efter att rebelliska grupper attackerade staten över hela landet, bland annat Elfenbenskustens största stad Abidjan. Staten och dess egen militär behöll kontrollen över södra delen av landet, inklusive huvudstaden Yamoussoukro, medan rebellgrupper tog över norra delen av landet. Man misslyckades med att förhandla fram ett eldupphör och konflikten fortsatte eskalera över vintern. MPIGO och MJP fortsatte sina försök att erövra delar av landet under flera år. Under år 2004 hade man påbörjat fredsförhandlingar i den franska staden Linas-Marcoussis, men till följd av fortsatta rebelliska angrepp påbörjade dåvarande president Laurent Gbagbo luftangrepp mot rebellgrupperna. Samma år gick FN-soldater och fredsbevarande militär – främst från ECOWAS – in i Elfenbenskusten för att hjälpa till med fredsförhandlingarna, men misslyckades att hindra konfliktens fortskridelse. Man startade även gruppen United Nations Operation in Côte d'Ivoire (UNOCI) som fick uppdraget att under och efter kriget arbeta för att upprätta inomstatlig demokrati och se till att avtal upprätthölls (Modomu 2018). Kriget slutade år 2007 efter ett fredsavtal slöts mellan rebellgrupper och regeringen. Man misslyckades dock med att bibehålla fred under en längre tid. Redan 2011 påbörjade konflikterna på nytt, något som resulterade i det andra ivorianska inbördeskriget. Man beräknar att ungefär 3,500 soldater, militärer och civila dog i det första inbördeskriget (UCDP 2019b).

3 Från krig till demokrati

3.1 Den teoretiska debatten

I slutet på första världskriget etablerades den liberala fredsteorin som grundades i en konsensus att demokrati, rättsstatsprincipen och marknadsekonomi skapar hållbar fred. Även en tilltro till den internationella ordningen och det internationella samfundets kapacitet rotades (Campbell m.fl., 2011, s. 1). Tanken om liberalism som nyckel till både fred och säkerhet etablerades av USA:s president Woodrow Wilson. Han menade att demokratisering var den enda möjligheten att etablera fred i efterkrigstidens Europa, och att den amerikanska marknadsdemokratin var kulmen av politisk utveckling (Paris, 2004, s. 6-7, 40). Genom att sprida denna marknadsdemokratiska modell menade Wilson att även fred skulle spridas (Paris, 2004, s. 40).

Sedan mitten på 1980-talet har en av de mest studerade frågorna inom statsvetenskapen varit relationen mellan liberala styrelseformer och frekvensen av inom- och mellanstatliga konflikter. Merparten av forskningen har fokuserat på den liberala freden och relationen mellan liberalism och mellanstatliga konflikter. En enighet om att liberala demokratier sällan – eller aldrig – krigar med varandra har präglat disciplinen (Paris, 2004, s. 41-42). På senare år har även fler forskare konstaterat att liberala demokratier är mindre receptiva för inomstatliga dispyter. Man har således menat att politisk och ekonomisk liberalisering borde vara en lovande strategi för konsolidering av inhemska fred i länder som nyligen erfarit inbördeskrig (Paris, 2004, s. 42).

I *At War's End: Building Peace After Civil Conflict* (2004) redogör Paris emellertid för att internationella fredsbyggandeprocesser har haft alltför mycket fokus på effektivitet, där det centrala har varit att transformera krigsdrabbade stater till liberala marknadsekonomier (Paris, 2004, s. 151). Det negativa med detta, menar han, är att konflikthantering i enlighet med Woodrow Wilsons idealism många gånger leder till destabilisering och återfall till gamla konfliktmönster (Paris, 2004, s. 151). Att

demokratisering och marknadsanpassning leder till fred, hävdar han fortsättningsvis, är alltför förenklat; demokratiseringsprocesser i sig är de facto konflikтуella och instabila. Särskilt med tanke på att krigsdrabbade stater ofta saknar statliga institutioner som är kapabla att hantera konsekvenser till följd av både konflikt och liberalisering (Paris, 2004, s. 152). Som svar på kritiken etablerade Paris teorin “Institutionalization Before Liberalisation”, som redogörs för i kommande del.

3.2 “Institutionalization Before Liberalization”

Trots sin kritik mot den klassiska liberala fredsteorin förespråkar Paris tanken om att omvandla krigsdrabbade stater till liberala marknadsdemokratier. Till skillnad från den klassiska liberala fredsteorin menar han däremot att fredsbyggandet ska koncentreras på att bygga av effektiva institutioner innan dess att politisk och ekonomisk konkurrens ska ges stöd (Paris, 2004, s. 187). I teorin “Institutionalization Before Liberalisation” (IBL), ges förslag på ett alternativt tillvägagångssätt för liberalisering i postkonflikтуella länder – där fungerande institutioner ska vara på plats innan dess att demokratin “släpps lös”. I enlighet med IBL bör ett antal kriterier vara uppfyllda för att fredsbyggandeprocessen ska få en lyckad utgång: (1) modererande valsysteem ska vara utformade, (2) “goda” civilsamhällesorganisationer ska främjas, (3) väl fungerande statliga institutioner ska (åter)uppbyggas, (4) hatpropaganda ska vara kontrollerad samt (5) konfliktreducerande ekonomiska reformer ska ha införts. Dessa fem kriterier bygger upp till det sista, nämligen att man bör vänta med val tills situationen anses vara “mogen” (Paris, 2004, s. 188).

Att skjuta fram val post-konflikt tills dess att förhållandena anses gynnsamma grundar sig i att val de facto inte alltid leder till fredliga former av politisk konkurrens och förhandlings- och kompromissvilliga regeringar. Genom att vänta med val blir risken att partier uppmuntrar till hat i sina valkampanjer mindre. På så vis undviks att gamla konfliktmönster rivs upp (Paris, 2004, s. 189). Ett lyckat val enligt IBL innebär dels att valet är fritt och rättvist, dels att utfallet av valet kommer främja demokratisk stabilitet, utveckling och fred (Paris, 2004, s. 189-190).

För att avgöra huruvida förhållanden upplever kraven för ett sådant val krävs en bedömning av de politiska partier som ställer upp i valen. Paris menar att man bör undvika att tidigare konflikterande parter ställer upp i valen, då konflikten finns färskt i minnet och således även fiendebilden av "de andra". Genom att vänta med val har den kvarlevande ilskan tid att lägga sig. För fredsbyggare är det här viktigt att uppmuntra moderata partier och ledare att ställa upp i valen (Paris, 2004, s. 190). Innan val äger rum krävs även att det finns en funktionerande, professionell och neutral rättslig apparat, kapabel till att manövrera eventuella valrelaterade dispyter. Detta innebär ofta (om)skolning av domare och skapande av en fungerande högsta domstol och säkerhetsapparat (Paris, 2004, s. 190-191).

3.3 Analysram och teoretiska avgränsningar

I studien kommer teorins sistnämnda kriterium – att man bör vänta med val tills situationen anses vara "mogen" – att användas, då det är i detta stadie demokratin de facto "släpps lös" och således även detta stadie som fredsbyggandeprocessen enligt IBL ska leda fram till. Genom att analysera huruvida omständigheterna för det första valet post-konflikt i de två fallen var gynnsamma syftar teorin möjliggöra för ett närmande av frågeställningen. För att genomföra studien är en teoretisk definition av vad som innebär att situationen är mogen för val väsentlig. För att utveckla en sådan definition kommer tre operationella indikatorer användas som analysram. Dessa tre ingår i Paris teori och är centrala för att avgöra huruvida situationen är mogen eller inte. De operationella indikatorerna utgörs av (1) *valsysteem som gynnar modererande krafter*, (2) *goda civilsamhällesorganisationer* samt (3) *väl fungerande institutioner*.

Valet av att avgränsa de operationella indikatorerna till endast tre av IBL:s kriterier grundar sig i att studiens fokus är på det första valet post-konflikt ur ett politiskt perspektiv och inte ett marknadsekonomiskt. Liberalisering i den politiska världen och liberalisering i den ekonomiska världen har de facto olika innebörder; politisk liberalisering innebär demokratisering och en etablering av demokratiska värden. Från ett ekonomiskt perspektiv innebär liberalisering omväxling till en marknadsorienterad modell, med ökad frihet för privata investerare (Paris, 2004, s. 5). Studiens bortseende från kriteriet att kontrollera

hatpropaganda grundar sig i dess positiva korrelation med de kriterier studien avgränsas till, och blir således överflödigt.

3.3.1 Operationella indikatorer

Den första operationella indikatorn är *valsysteem som gynnar modererande krafter*. Enligt IBL bör stöd ges åt valsysteem som främjar en moderat centristisk politisk debatt, för att undvika att polariserade partier fortsätter åt olika extremer. Genom regleringar för hur valen utformas ska kandidater pressas till att säkerställa politiskt stöd bland samtliga grupper i ett etniskt eller ideologiskt splittrat postkonfliktuellt land, och således gynna försoningsprocessen (Paris, 2004, s. 191-194). I fallstudien kommer följaktligen undersökas huruvida fredsbyggandeprocesserna har verkat för att valen ska motarbeta polarisering och gynna ett politiskt klimat som kan underlätta försoningsprocessen.

Studiens andra operationella indikator är *främjande av goda civilsamhällesorganisationer*, som i IBL anses vitala då statliga institutioner ännu är under uppbyggnad. I och med att vissa civilsamhällesorganisationer är våldsbejakande och skadliga för demokratin bör fredsbyggare arbeta för att hämma, och i vissa fall förbjuda, dessa. Samtidigt bör organisationer som förespråkar demokratiska och fredliga värderingar uppmuntras (Paris, 2004, s. 194-196). Studien kommer således se till om goda civilsamhällesorganisationer uppmuntras och hur eventuella våldsbejakande civilsamhällesorganisationer stoppats.

Den sista indikatorn för att avgöra huruvida situationen är mogen för val är *(åter)uppbyggande av välfungerande institutioner*. Demokratisk politik är beroende av offentliga institutioner för att upprätthålla grundläggande regler och lagar för att bevara ordning och lösa dispyter och tvister. IBL förespråkar internationell förvaltning för att skapa en kompetent, professionell och lagligt skyddande byråkrati; det vill säga att statliga institutioner bemannas med internationella tjänstemän som gradvis ersätts av utbildade och politiskt obundna medlemmar från lokalbefolkningen (Paris, 2004, s. 205). Särskilt uppmärksamhet ägnas här åt rättsväsendet och säkerhetssektorn; i förhållanden där lokala domare är obefintliga, inkompetenta eller korrupta bör domstolarna istället drivas av

internationella jurister och advokater, tills dess att nya domare har utbildats. Om det inte finns någon straffrättslig och civilrättslig lag, bör fredsbyggare skapa och tillämpa en lämplig lagstiftning tills en ny konstitution kan skapas av landets interna aktörer (Paris 2004, s. 206). I enlighet med den sista operationella indikatorn kommer analyseras om fredsoperationerna har arbetat med etablerandet av institutioner; företrädesvis rättsväsendet och säkerhetssektorn.

4 Metod och material

4.1 Komparativ fallstudie

Studien ämnar förklara skillnader i utfallen av de första valen post-konflikt i Sierra Leone och Elfenbenskusten. Genom en granskning av de två fallen utifrån en *mest lika*-metod ämnar studien utröna vilka faktorer som skiljer fallen åt, och därmed förklara vad det var som hände i de valda fallen. För att ta reda på huruvida den lyckade freden i Sierra Leone berodde på utformandet av det första postkonfliktuella valet, samt huruvida det första postkonfliktuella valet hade betydelse för den misslyckade fredsprocessen i Elfenbenskusten, kommer IBL att användas som teoretiskt och analytiskt verktyg. Tre av de kriterier som redogörs för däri kommer tillämpas som styrinstrument (jfr Esaiasson, m.fl., 2007, s. 155). Då studiens forskningsproblem berör hur det första valet post-konflikt påverkar fortsatt fred ligger fokus vid det kriterium som innebär att val bör skjutas fram tills dess att situationen anses vara "mogen" (Paris, 2004, s. 188). Teorin bedöms vara sekundär då den inte ämnar testa eller utveckla IBL (jfr Esaiasson m.fl., 2007, s. 35). Primärt i undersökningen är således fallen. Studien är därför en komparativ fallstudie.

4.2 Val av fall

Valet av Sierra Leone och Elfenbenskusten grundar sig i fallens liknande oberoende variabler och varierande beroende variabler i enlighet med en *mest lika*-metod. De beroende variablerna är fredsbyggandeprocesserna som resulterade i utformandet av det första valet. Fredsbyggandeprocessen i de två länderna såg olika ut, och resultatet av de två första postkonfliktuella valen var som bekant olika; i Sierra Leone blev det fortsatt fred medan det i Elfenbenskusten åter blev konflikt. Genom att de beroende variablerna skiljer sig åt blir det möjligt att utföra en fallstudie som kan förklara de skilda resultaten av de första valen efter fredsbyggandeprocesserna i respektive land.

Även de oberoende variablerna är av betydelse. Sierra Leone och Elfenbenskusten ligger nära varandra geografiskt och har liknande bakgrund när det kommer till kolonialisering och etniska konflikter. De har även genomgått en fredsbyggandeprocess nära varandra i tid – Sierra Leone under andra delen av 1990-talet och Elfenbenskusten i början av 2000-talet. Inga drastiska förändringar i hur internationella samfundet svarar på konflikter har skett under denna tid och förutsättningarna för fredsbyggandeprocessen var därför liknande. Därtill var de två inbördeskrigen av liknande karaktär, där etniska skiljaktigheter var av stor betydelse. Fallen anses vara relevanta, generaliserbara, variabla och bidragande till att komplettera omfattande resultat (jfr Esaiasson m.fl., 2007, s. 121).

4.3 Material

Det primärmaterial som ligger till grund för studien utgörs huvudsakligen av dokument från FN och de olika missionerna som arbetade för fred och demokrati i Sierra Leone respektive Elfenbenskusten. Dokumenten är hämtade från FN:s databas och bidrar med en överblick och förståelse för respektive fredsbyggandeprocess, dess målsättningar och framgångar. Därtill bidrar FN-dokumenterna med en tydlig bild av varje steg i fredsbyggandeprocessen – från resolution om mandat för fredsoperationer till slutgiltig rapport som kritiskt granskar processen. Organisationens goda transparens är således fördelaktig. Ytterligare är FN den organisation som genomförde de fredsoperationer som behandlas i studien. Materialet – som är i form av sammanställningar, rapporter och utvärderingar – är författade i samband med händelserna, och anses därmed vara fördelaktiga ur ett källkritiskt perspektiv. Trots att majoriteten av materialet består av primärmaterial har målsättningen varit att använda sekundärmaterial som komplement. Med tanke på den lilla andel sekundärkällor kan en möjlig kritik mot uppsatsen vara brist på variation av perspektiv. På grund av FN-arbetets goda transparens i sitt arbete och i sin rapportering bedöms däremot så inte vara fallet. Sekundärmaterial har dessutom bidragit med viss variation i form av kritik mot vissa delar av fredsbyggandeprocesserna där primärmaterial ansågs otillräckligt, vilket bidrar till en mer allsidig bild av hur fredprocesserna har genomförts.

5 Fallstudie

5.1 Valsystem som gynnar modererande krafter

5.1.1 Sierra Leone

Det första nationella valet i Sierra Leone ägde rum år 2002 – samma år som kriget officiellt avslutades (UNAMSIL, 2005c). Utfallet ansågs vara lyckat; observatörer från The Commonwealth, Europeiska Unionen (EU), Organisation of African Unity (OAU), ECOWAS och Carter Centre deklarerade att valet de facto var fritt, transparent och mestadels våldsfritt (UNAMSIL, 2005d). De deltagande partierna och oppositionspartierna accepterade utfallet. Valet bedöms därmed ha varit avgörande för freden i Sierra Leone (UNAMSIL, 2005e).

Både RUF och AFRC ställde upp med varsitt parti; Revolutionary United Front Party (RUF) respektive The Peace Liberation Party (PLP). Bland de 11 partier som medverkade i valet återfanns även All People's Congress (APC) – det parti som styrde Sierra Leone från 1968 till 1992 och som RUF och AFRC revolterade mot (Kandeh, 2003, s. 189-190, 192). Sex partier ställde upp i valet för första gången (Kandeh, 2003, s. 199).

Det var National Electoral Commission (NEC) med stöd från UNAMSIL som skötte valet. Den process som ledde upp till omröstningen organiserades av UNAMSIL, som stationerade tusentals trupper runt om i landet för att bidra med säkerhet och för att assistera den Sierra Leanska polisen (UNAMSIL, 2005d). Missionen bidrog därtill med logistiskt stöd och utrustning till NEC, och tillsammans med UN Country Team gavs liknande stöd till lokala valobservatörer. NEC försågs med utbildning inför valet och rapporter skickades ut till landets alla valdistrikt för att undvika korrupktion och bidra med transparens (UNAMSIL, 2005d). FN:s Utvecklingsprogram (UNDP) gav ekonomiskt stöd till OAU för att möjliggöra för Organisationen att bidra med valobservatörer – ett stöd som även bidrog till 12,000 valurnor samt kommunikationsutrustning till NEC och polisen. UNAMSIL övervakade valen

och valprocessen noggrant (UNAMSIL, 2005d). Satsningen på säkerhet under valdagen resulterade i att inga allvarliga våldsdåd ägde rum (Kandeh, 2003, s. 202).

Enligt Jimmy D. Kandeh var perioden som ledde upp till valet anmärkningsvärt våldsfri (2003, s. 201-202). Han betonar även att alla partier tilläts lika stor tillgång till landets mediala kanaler, som inte var till förmån för något parti. Däremot hade partierna svårigheter med att föra sina kampanjer till delar av landet där de inte hade sin primära väljarbas (Kandeh, 2003, s. 202). För att förstå 2002-års val i Sierra Leone, fortsätter Kandeh, är det viktigt att notera den etniska uppdelningen mellan syd och väst i landet (2003, s. 212). Nämnvärt kan således vara att försoningsprocessen ansågs vara central i fredsbyggadneprocessen. Man etablerade tidigt Sierra Leone Truth and Reconciliation Commission, som bland annat ämnade förmedla och etablera en opartisk historisk bild av vad som hände under kriget för att undvika en återupprepning av de förbrytelser och våldshandlingar som ägde rum (UNAMSIL, 2005e). Även om målen med Sanning- och Försoningskommissionen enligt UNAMSIL uppfylldes var det inte i tid med det första valet. Missionen betonar vidare att konfliktens underliggande orsaker måste gå till botten med för att freden ska vara långsiktig (UNAMSIL, 2005e).

5.1.2 Elfenbenskusten

I ett FN-avtal skrivet år 2004 nämns vikten av att arbeta för fria och rättvisa val för att skapa ett demokratiskt politiskt klimat i Elfenbenskusten. När ECOWAS gick in i Elfenbenskusten år 2004 var en av deras uppgifter att tillsammans med ett flertal andra internationella organisationer förbereda för och assistera vid val. Målet var att skapa val som var fria, rättvisa och transparenta genom hela processen (MINUCI, 2004). Efter inbördeskrigets slut år 2007 var det fortfarande spänt mellan de två konflikterande grupperna. Trots UNOCI:s arbete med att möjliggöra för demokratiska val så misslyckades försöket. Man såg det som strategiskt smart att satsa på att snabbt hålla val, men utan några tydliga ramverk eller politisk förlikning misslyckades de planerade valen med att bidra till ökad demokrati i landet (WPF u.å).

Det operationen fick mest kritik för var misslyckandet att slutföra de olika SSR- och

DDR-program man satt upp inför val (WPF u.å.). SSR står för Security Sector Reform och DDR för Disarmament, Demobilization and Reintegration. Syftet med programmen var att fundamentalt influera distributionen av social och politisk makt, med mål att påverka civilas tillit till säkerhetsinstitutioner kopplat till statens våldsmonopol (Ehlert, 2017). Utöver misslyckandet med att skapa trovärdighet och legitimitet inför de planerade valen så hade man heller inte arbetat mer med att skapa försoning mellan det rebellstyrda nord och regeringsstyrda syd. Dåvarande president Gbagbo lyckades skjuta upp val i sex år, och det var endast med hjälp av militära krafter som man lyckades hindra Gbagbo och tillslut genomföra ett val 2010. De två främsta kandidaterna i presidentvalet var dåvarande president Gbagbo från Ivorian People's Front (IPF) och Alassane Outtara från Rally of the Republicans (RDR). Outtara vann egentligen valet, men Gbagbo vägrade ge upp sin makt och tillslut krävdes det att militära krafter klev in och arresterade honom. I efterhand ses arbetet kring förberedelser inför val som ett misslyckande. Inte endast för att man ej lyckades hålla ett fritt och rättvist val förrän 2010, utan även för att resultatet ändå blev fortsatta inomstatliga konflikter (WPF u.å.)

5.2 Främjande av goda civilsamhällesorganisationer

5.2.1 Sierra Leone

En av konfliktens huvudsakliga orsaker var att den sittande regeringen och rebellgrupper utförde handlingar som bröt mot de mänskliga rättigheterna. Följaktligen lades stor vikt vid att etablera, utbilda och sprida demokratiska värderingar i fredsbyggandeprocessen. Med avsikt att etablera en kultur kring mänskliga rättigheter grundade UNAMSIL så kallade Human Right Committees. Dessa kommittéer bestod av Sierra Leanska människorätts- och pro-demokratiska organisationer som arbetade med att utbilda lokala aktörer. Aktörerna spred i sin tur kunskapen vidare till civilsamhället (UNAMSIL, 2005e).

Konflikten i Sierra Leone sporrade det civila samhället att arbeta hårt för att uppnå fred, vilket resulterade i en ökning av civilsamhällesorganisationer i landet under 1990-talet (UNPISIL, 2012, s. 6). Trots att organisationerna under krigstiden konfronterades med många

hinder och misslyckanden var deras funktion för konsolideringen av freden i landet av stor betydelse. De flesta av de civilsamhällesorganisationer som var aktiva under 90-talet arbetade med social välfärd och samhällsutveckling – det vill säga områden där det fanns potential att forma policys (UNIPSIL, 2012, s. 7). Genom att lyfta frågor om demokrati, jämställdhet, utbildning och politiskt styre främjades ett politiskt engagemang hos civila medborgare (Commonwealth, 2019).

Den stora satsningen på civilsamhällesorganisationer startade emellertid samma år som valet ägde rum. Man började här utveckla och stärka de redan etablerade organisationerna som de facto hade stöd och väckte engagemang hos befolkningen – trenden under 1990-talet var snarare att lägga fokus på att starta upp nya organisationer (UNIPSIL, 2012, s. 6). UNAMSIL bidrog här med att anordna regelbundna möten för att lyfta frågor och främja det redan pågående arbetet. De gav även stöd för att organisationerna skulle få fler kontor och tillgång till internet (UNIPSIL, 2012, s. 1).

5.2.2 Elfenbenskusten

I en resolution från FN skriven 2004 så kan man läsa om hur FN:s Säkerhetsråd tillsammans med MINUCI och UNOCI ämnar att implementera de överenskommelser man skapat i samband med Linas-Marcoussisavtalet. Där nämns aldrig rakt ut hur arbetet för att främja civilsamhällesorganisationer såg ut, däremot nämns delar av vad civilsamhällesorganisationerna i landet arbetade med. Bland annat spridandet av utbildning kring invånares demokratiska rättigheter och skyldigheter, främjandet av en transparent regering samt att arbeta för att öka civilas medvetande kring och främja mänskliga rättigheter (Säkerhetsrådet, 2004). Implementeringen av dessa punkter har sedan gått relativt okommenterat. Det finns ett antal civilsamhällesorganisationer i Elfenbenskusten vars syfte är att samarbeta med vissa statliga institutioner, men det finns inga vidare uppgifter kring hur arbetet med att främja dessa har gått till, samt hur resultatet har blivit. Det finns rapporter om att civilsamhällesorganisationernas arbete främst har fokuserat på offer för statlig brottslighet, vilket skulle kunna förklara varför det inomstatliga arbetet med dessa organisationer inte har fått det resultat man hoppats på; när staten själv är instabil och fylld med konflikter så blir

inte civilsamhällesorganisationer så etablerade som planerat (MacManus, 2014).

Den främsta organisationen som har arbetat med att bygga upp och främja civilsamhällesorganisationer i Elfenbenskusten är Open Society Initiative for West Africa (OSIWA, 2019). Tillsammans med andra civilsamhällesorganisationer och statliga institutioner har de arbetat för att återuppbygga landet och sprida en stabil demokrati genom att starta politiska diskussioner bland civila och sprida kunskap kring demokratiska rättigheter. De har även arbetat för att främja rådande civilsamhällesorganisationer och institutioners påverkan för och arbete mot ett mer demokratiskt Elfenbenskusten. Detta arbete har mött flera komplikationer kopplat till före detta president Gbagbos ovilja att ge upp makten och att bidra till arbetet att skapa en maktinstitution som är transparent (OSIWA, 2019).

5.3 (Åter)uppbyggande av välfungerande institutioner

5.3.1 Sierra Leone

Konflikten i Sierra Leone försvagade de statliga institutionerna gravt. Att återuppbygga dem sågs som en av de huvudsakliga målen med fredsbyggandeprocessen (UNAMSIL, 2005a). Med hjälp av Storbritannien och finansiering från UNDP hjälpte UNAMSIL till i arbetet att etablera en demokratisk poliskår. Bland annat byggdes 13 nya polisstationer, 68 militära förläggningar, en polisskola och fyra träningscenter. Därtill återuppbyggde man domstolar som blivit förstörda under konflikten samt etablerade magistrat för att göra det juridiska systemet mer trovärdigt och tillgängligt för medborgarna (UNAMSIL, 2005e). Tidigt i fredsbyggandeprocessen uppmärksammades även ett behov av en Specialdomstol för att ställa krigsförbrytare inför rätta och ge offer möjlighet till försoning. Säkerhetsrådet påskyndade processen med denna, för att möjliggöra för rättegångar att starta inom snar framtid från konfliktens slut (Säkerhetsrådet, 2000, s. 11). De första rättegångarna ägde rum

år 2004. Bland de dömda fanns bland annat tidigare rebeller och politiker som anklagats för att ha utfört handlingar som bröt mot de mänskliga rättigheterna (UNAMSIL, 2005d). Det internationella samfundet skulle enligt Säkerhetsrådet även assistera skydd åt före detta barnsoldater samt bidra med internationella jurister och advokater som vid behov skulle tjäna vid Specialdomstolen (Säkerhetsrådet, 2000, s. 15).

Det internationella samfundet såg till att den Sierra Leanska regeringen var konsulterad under hela den process som skulle behandla landets framtid. Detta avsåg bidra med att den Sierra Leanska regeringen får en känsla av ägandeskap, att den ekonomiska utvecklingen går åt rätt håll och att institutioners kapacitet ska stärkas genom hela landet. Rådgivning och finansiell hjälp var alltså den strategi som användes för att bygga upp landet (Säkerhetsrådet, 2000, s. 14).

5.3.2 Elfenbenskusten

Arbetet med att uppbygga starka och demokratiska institutioner i Elfenbenskusten har varit tidskrävande. I en rapport från FN:s säkerhetsråd från 2004 nämner man flera olika strategier för att främja starka, demokratiska institutioner tillsammans med ECOWAS. Man skulle bidra med stöd för att öka polisiär närvaro över hela landet, samt omstrukturera den interna säkerhetstjänsten så att den ska matcha de demokratiska värderingarna som FN har satt upp. Man skulle även hjälpa staten och andra internationella organisationer att stärka rättsväsendet genom att införa ett tydligare ramverk och lagstiftning (FN:s säkerhetsråd 2004). Hur arbetet med detta har gått är relativt orapporterat. En anledning till varför man ej rapporterat några tydliga framgångar nära efter krigets slut kan vara det påskyndade valet. Efter 2010-års val fortsatte konflikterna, vilket resulterade i det andra ivorianska inbördeskriget. Således hindrades arbetet med att stärka institutionerna och införa demokratiska ramverk. Dåvarande president Gbagbo vägrade ge upp sin presidentpost efter hans förlust, och vägrade även samarbeta med de fredsbevarande missionerna. Ännu en anledning kan vara den eventuella bristen på resurser för att införa tydliga ramverk och målsättningar inom uppbyggandet av polis och domstol (MacManus 2014).

6 Diskussion: fallstudie

Utifrån empirin som presenteras i fallstudien går det att argumentera för betydelsen av fredsbyggandeprocessers verkande för att arbetet inför det första valet post-konflikt de facto ska leda till val som är fria och rättvisa. Argumentationen grundar sig i att valen i både Sierra Leone och Elfenbenskusten ägde rum snart inpå fredsimpakteringen, men ändå fick väsentligt olika utfall. Förutsättningarna var annorlunda till följd av att fredsbyggandeprocessen såg annorlunda ut. I Sierra Leone arbetade man aktivt för att motarbeta polarisering inför valet; man möjliggjorde för rättvis exponering av de olika partierna i media, man satsade på utbildning av valarbetare och transparens. Därtill gavs stöd genom bistånd, bemanning och utrustning. Sex av de elva partier som ställde upp i valet kandiderade för första gången, vilket kan tolkas som att förutsättningarna var gynnsamma för partier från olika väljarbaser – trots att uppdelningen mellan syd och väst fortfarande kvarstod. I Elfenbenskusten saknades tydliga ramverk för arbetet inför valet. Det är tänkvärt att valet här skyndades på med bas i argumentet att det var ”strategiskt” för att man anade att ett demokratiskt val skulle leda till Gbagbos avgång. Gbagbo förlorade förvisso valet, men då han vägrade att avgå följde inga valframgångar ur ett fredsperspektiv. Påtagligt är även hur arbetet med att främja försoningsprocessen såg ut. En försoningsprocess kan vara av stor betydelse för att minska polarisering mellan tidigare stridande parter som ställer upp i valen. Arbetet med försoningsprocessen i Sierra Leone kan vara en ytterligare förklaring till varför valet fick ett lyckat utfall, trots att både RUF, PLP och APC var deltagande.

I Sierra Leone ämnade man även etablera en kultur kring mänskliga rättigheter genom civilsamhällesorganisationer. Man kan urskilja ett tydligt engagemang kring etablerandet av civilsamhällesorganisationer, inte bara från den sierra leonska regeringen och internationella organisationer, utan även från civilbefolkningen. I och med att civilsamhällesorganisationernas främsta syfte är att bidra till att konsolidera demokrati och fred kan man se spridandet av dessa som ett konkret steg framåt i arbetet att skapa en mer demokratisk politisk miljö. Sierra Leone lyckades därmed väl med att förbereda civilbefolkningen såväl som de politiska institutionerna för ett första val. I slutändan går det att se, att man genom tydliga mål från fredsbyggandemissionerna och starka samarbeten med

den sierra leonska regeringen och dess civila, har uppnått sitt mål att sprida kunskap kring demokratiska fri- och rättigheter. Det kan vara en förklaring till varför det första demokratiska valet fick ett lyckat resultat.

Annat är att säga om Elfenbenskusten. Trots en tydlig målsättning att främja civilsamhällesorganisationer genom hela landet är resultatet av arbetet relativt orapporterat. Värt att upmärksamma är att stridigheter och växande konflikter i landet aldrig riktigt stannade upp. Gbagbos ovilja att samarbeta med FN och andra internationella organisationer, samt det faktum att man inte skapat en försoning mellan de två konflikterande parterna, kan vara två anledningar till varför deras målsättningar inte uppnåddes. I en sådan miljö finns det lite plats och engagemang för att sprida och etablera civilsamhällesorganisationer. När stunden var kommen för det första valet, var varken civilbefolkningen eller de politiska institutionerna redo, vilket kan förklara det misslyckade resultatet och fortsatt konflikt.

Man kan även se att arbetet med att etablera institutioner är av betydelse för utfallet av det första postkonfliktuella valet. Grunden till detta är att institutioner som främjar demokrati är vitala för att undvika att val leder till bakslag i gamla konfliktmönster – något som blev påtagligt i fallet Elfenbenskusten. Hade demokratiska institutioner varit etablerade hade man kunnat respektera det faktiska valresultatet. Gbagbo hade därmed avgått och ett andra ivorianskt inbördeskrig hade – möjligtvis – undvikits. I Sierra Leone fanns tydliga målsättningar, och utöver konsultation gavs materiellt bistånd i form av uppbyggande av fysiska institutioner samt stöd till en demokratisk poliskår. Även det effektiva arbetet med Specialdomstolen var av betydelse för fortsatt fred, då den möjliggjorde för offer att få möjlighet till försoning. Avsaknaden av möjligheter till försoning för offren i Elfenbenskusten kan vara en förklaring till varför freden misslyckades att implementeras. Nämnvärt kan avslutningsvis vara att det internationella samfundet i Sierra Leone inte gick in och tog över det statliga arbetet. Istället konsulterade man arbetet och bidrog med internationella tjänstemän vid behov, vilket gav en ökad bild av ägandeskap. En sådan approach finns inte rapporterad i Elfenbenskusten.

Hur Elfenbenskustens fredsoperation arbetade för främjande av institutioner är relativt orapporterat, vilket kan tyda på att arbetet inte var tillräckligt eller att missionen de facto inte var nöjda med sin verksamhet. I det lyckade fallet Sierra Leone finns det exempelvis

grundliga rapporter. Slutligen kan även det påskyndade valet tänkas vara en anledning till bristen på rapporter; det fanns helt enkelt inte tid. Om rapporteringen för arbetet med institutioner hade varit mer omfattande i Elfenbenskusten, hade analysen kunnat bidra med ett mer tillförlitlig diskussion.

7 Avslutning

För att svara på frågeställningen om hur de skilda resultaten av de första valen efter fredsbyggandeprocesserna i Sierra Leone respektive Elfenbenskusten kan förklaras, har delar av IBL använts som analysram och metodologiskt verktyg. Studien av de två fallen har utförts i enlighet med de tre operationella indikatorerna hämtade därifrån, vilket har resulterat i sex stycken nedslag. Avvikelserna i utfallen av de första postkonfliktuella valen i de två länderna har visats vara omfattande. Det går att konstatera att utfallen kan förklaras med fredsbyggandeoperationernas arbete för att säkerställa att situationen var “mogen” i tid för det första valet. En sammanställning av fallstudien är redogjord för i tabellen nedan. En motivering av resultatet följer i nästkommande del.

	<i>valsysteem som gynnar modererande krafter</i>	<i>främjande av goda civilsamhällesorganisationer</i>	<i>(åter)uppbyggande av välfungerande institutioner</i>
<i>Sierra Leone</i>	Delvis val hölls nära inpå konfliktens slut	Ja goda civilsamhällesorganisationer har uppmuntrats och eventuella våldsbejakande civilsamhällesorganisationer har stoppats	Ja fredsoperationerna har arbetat med etablerandet av institutioner
<i>Elfenbenskusten</i>	Nej fredsbyggandeprocessen har inte verkat för att valen ska motarbeta polarisering och gynna ett politiskt klimat som kan underlätta försoningsprocessen	Delvis tydliga mål, men dålig uppföljande rapportering som tyder på att målen inte uppnåddes	Nej fredsoperationerna har inte arbetat med etablerandet av institutioner

7.1 Resultat

Med utgångspunkt i fallstudien och den tillhörande diskussionen blir det tydligt att de skilda resultaten av de första postkonfliktuella valen i Sierra Leone och Elfenbenskusten kan förklaras utifrån ett flertal aspekter. Dessa aspekter möts i hur man arbetade för fred och demokrati innan det första valet. I Sierra Leone utfördes ett mer grundläggande arbete som tyder på att fokus har legat på att faktiskt återuppbygga landet. Detta förklarar varför valet ansågs lyckat trots att det ägde rum samma år som kriget officiellt avslutades. I Elfenbenskusten låg fokus på effektivitet – antagligen i en tro på att ett tidigt val skulle bidra till en snabbare demokratiserings- och fredsprocess. Man satsade helt enkelt inte på att utföra ett arbete likt det i Sierra Leone, vilket förklarar återfallet i gamla konfliktmönster.

Bland annat går det att se att ett samarbete med den lokala regeringen kan stå som förklaring till ett fördelaktigt utfall i Sierra Leone, och som en bra strategi för landet att nå fortsatt fred. Att satsa på “snabba val” verkar utifrån fallstudien ha missgynnat fortsatt fred. Bristen på etablerade demokratiska institutioner innan valet i Elfenbenskusten är ytterligare en förklaring till varför valresultatet negligerades av Gbagbo. Vidare kan möjligheter till försoningsprocesser förklara de skilda utfallen. Utan chans till försoning är risken stor att nationella polariseringar förlängs och spiller över i politiken. Det effektiva arbetet med Sanning- och Försoningsdomstolar i Sierra Leone fick påtagligt positiva konsekvenser.

Avslutningsvis bör vikten av att engagera både civila och politiker i arbetet mot fred och demokrati lyftas. Att stimulera en vilja att skapa fred och demokrati har i de två fallen visat sig vara kritiskt för konsolidering av demokrati och fred. Att förbereda medborgare för val genom att sprida kunskap och inleda en politisk diskussion kan förklara en god valprocess där alla parter är redo för själva valet och i slutändan ett lyckat val. Genom att internationella organisationer fokuserar på att konsultera den lokala regeringen förbereder man både civila och politiska institutioner för en fortsatt fred. Allt detta upplevde man i Sierra Leone, men inte i Elfenbenskusten.

7.2 Avslutande diskussion

Det framstår av resultatet att det första postkonfliktuella valet har stor betydelse för fortsatt fred. Följaktligen har forskningsproblemet, som berör vilken betydelse utformandet av det första postkonfliktuella valet i ett land har för fortsatt fred, besvarats. De operationella indikatorerna har visat sig vara fördelaktiga för att genomföra studien, då de består av moment som är väsentliga för förberedelser inför det första valet. Diskuterbart är förvisso att analysramen skulle kunna breddas – att istället för att endast utgå från en teori använda sig av ett flertal för att se om resultaten skiljer sig åt. Med bas i vad studien har kommit fram till skulle det även vara av intresse att se till nya förklaringsfaktorer, eller fördjupa sig i en av de som studien har berört. Till exempel skulle man kunna se till det lokala engagemanget och vilken roll just den aspekten har för resultatet av postkonfliktuella val. Den internationella konsultationen som ägde rum under en längre tid i Sierra Leone gav som bekant positiva resultat.

Trots att Sierra Leone och Elfenbenskusten är länder som har många lika oberoende variabler finns det självklart skillnader som är värda att ha i åtanke. Det fanns faktorer som påverkar valet av utformningen på fredsbyggandeprocessen som denna studie bortsåg från. En av dessa är att Elfenbenskusten leddes av en diktator, vilket i sig skapar stora komplikationer i det fredsbyggande arbetet och således försvårar processen. Genom att jämföra fler fall och söka efter ännu fler oberoende variabler skulle därför mer generaliserbara resultat kunna avslöjas. Exempelvis skulle en fallstudie av fredsbyggandeprocesser som befinner sig på olika kontinenter, har konflikter som råder under samma tid och har ännu mer liknande politisk struktur anses tänkvärt.

Avslutningsvis är det av stor vikt att fortsätta studera området för att bilda en större förståelse kring vad som främjar fred och demokrati i postkonfliktuella länder. Genom vidare forskning kan man skapa möjligheter att utveckla fredsbyggandeprocesser och hur de arbetar för att det första demokratiska valet ska ge positiva utfall. På så vis skulle arbetet för att sprida demokrati och fred i konfliktdrabbade länder förbättras och, i det väldigt långa loppet, leda till allt fler lyckade fredsoperationer.

Referensförteckning

Campbell, Susanna – David Chandler – Meera Sabaratnam, 2011. “Introduction – The Politics of Liberal Peace” i *A Liberal Peace? Problems and Practices of Peacebuilding*. Campbell, Susanna – David Chandler – Meera Sabaratnam (red.). 1:a uppl. Zedd Books Ltd. s. 1-13.

Commonwealth, 2019. *Find Civil Society expertise in Sierra Leone*. [Elektronisk]
Tillgänglig: http://www.commonwealthofnations.org/sectors-sierra_leone/civil_society/
Hämtdatum 2019-05-03

Ehlert, Franziska, 2017. *Disarmament, Demobilization and Reintegration in Côte d'Ivoire: Lessons Identified for Security Sector Reform*. [Elektronisk]
Tillgänglig:
<https://issat.dcaf.ch/Share/Blogs/ISSAT-Blog/Disarmament-Demobilization-and-Reintegration-in-Cote-d-Ivoire-Lessons-Identified-for-Security-Sector-Reform>
Hämtdatum 2019-05-01

Esaiasson, Peter – Mikael Gilljam – Henrik Oscarsson – Lena Wängnerud, 2007. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3:e uppl. Stockholm: Norstedts Juridik.

Höglund, Kristine, 2004. “Violence in war-to-democracy transitions” i Anna K. Jarstad – Timothy D. Sisk (red.) *From War to Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 80-103.

Jarstad, Anna K., 2008. “Dilemmas of war-to-democracy transitions: theories and concepts” i Anna K. Jarstad – Timothy D. Sisk (red.) *From War to Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 17-36.

Kandeh, Jimmy D., 2003. "Sierra Leone's Post-Conflict Elections of 2002" i *The Journal of Modern African Studies*. Vol. 41, No. 2, s. 189-216.

MacManus, Thomas, 2014. "Civil Society and State-Corporate Crime: A Case Study of Ivory Coast" i *State Crime Journal* nr. 3.(2).

MINUCI – United Nations Mission in Côte d'Ivoire, 2004. *Background*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/minuci/background.html>

Hämtdatum 2019-05-01.

Modomu, Samuel, 2018. *First Ivorian Civil War (2002-2007)*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.blackpast.org/global-african-history/first-ivorian-civil-war-2002-2007/>

Hämtdatum 2019-05-01.

OSIWA, 2019. *Côte d'Ivoire*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <http://www.osiwa.org/countries/cote-d-ivoire/>

Hämtdatum 2019-05-07.

Paris, Roland, 2004. *At War's End: Building Peace After Civil Conflict*. Cambridge: University Press.

Reilly, Benjamin, 2017. "Key Issues for Post-Conflict Elections" i *The RUSI Journal*. Vol. 162:5, s. 16-24.

Säkerhetsrådet, 2000. *Report of the Security Council mission to Sierra Leone*. Dokument nr: S/2000/992.

Säkerhetsrådet, 2004. *Resolution 1528 (2004)*. Dokument nr: S/RES/1528.

UCDP – Uppsala Conflict Data Program, 2019a. *Sierra Leone*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://ucdp.uu.se/#country/451>

Hämtdatum 2019-05-09.

UCDP – Uppsala Conflict Data Program, 2019b. *Ivory Coast*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://ucdp.uu.se/#country/437>

Hämtdatum 2019-05-09.

UNAMSIL – United Nations Mission in Sierra Leone, 2005a. *United Nations Mission in Sierra Leone*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamsil/background.html>. Hämtdatum 2019-04-24.

UNAMSIL – United Nations Mission in Sierra Leone, 2005b. *Democratic Government Established in Sierra Leone*. [Elektronisk]

Tillgänglig: https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamsil/factsheet2_elections.pdf.

Hämtdatum 2019-04-28.

UNAMSIL – United Nations Mission in Sierra Leone, 2005c. *UNAMSIL: A Success Story in Peacekeeping*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamsil/Overview.pdf>

UNAMSIL – United Nations Mission in Sierra Leone, 2005d. *Democratic Government established in Sierra Leone*. [Elektronisk]

Tillgänglig: https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamsil/factsheet2_elections.pdf

UNAMSIL – United Nations Mission in Sierra Leone, 2005e. *Respect for Human Rights and Rule of Law Brings Stability*. [Elektronisk]

Tillgänglig: https://peacekeeping.un.org/mission/past/unamsil/factsheet3_HRRL.pdf

UNIPSIL – United Nations Integrated Peacebuilding Office in Sierra Leone, 2012. *Civil Society Organizations' Cluster Engagement in Sierra Leone: The rationale and progress to date*. [Elektronisk]

Tillgänglig: https://unipsil.unmissions.org/sites/default/files/old_dnn/policy_paper_cso.pdf

Hämtdatum 2019-05-03

WPF – World Peace Foundation, u.å. *Ivory Coast: United Nations Operation in Côte d'Ivoire*. [Elektronisk]

Tillgänglig: <https://sites.tufts.edu/wpf/files/2017/07/Ivory-Coast-brief.pdf>

Hämtdatum 2019-05-01.